

ТОГТООЛ

2024 оной сентябриин 6

№ 513

Улаан-Үдэ хото

**«Ниигэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн
гүрэнэй ниигэмэй туһаламжа үзүүлхэ тухай» Буряад Уласай
Засагай газарай 2015.09.22-ой № 471 тогтоолдо
хубилалтануудые оруулха тухай**

Ниигэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй ниигэмэй туһаламжа үзүүлхэ гурым хайжаруулха зорилготойгоор Буряад Уласай Засагай газар
т о г т о о н о:

1. «Ниигэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй ниигэмэй туһаламжа үзүүлхэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2015.09.22-ой № 471 тогтоолдо (Буряад Уласай Засагай газарай 2016.06.03-ай № 229, 2016.10.07-ой № 470, 2017.02.22-ой № 69, 2017.05.23-ай № 236, 2017.06.23-ай № 300, 2017.11.24-эй № 556, 2018.04.05-ай № 176, 2020.01.21-эй № 22, 2020.08.03-ай № 465, 2021.04.06-ай № 146, 2021.07.21-эй № 400, 2021.09.03-ай № 502, 2021.10.26-ай № 613, 2022.02.24-эй № 76, 2022.06.15-ай № 348, 2022.08.05-ай № 487, 2022.09.30-ай № 586, 2022.11.22-ой № 714, 2023.06.09-эй № 323, 2023.07.04-эй № 386, 2023.12.21-эй № 785, 2024.03.21-эй № 148 тогтоолнуудай найруулгаар) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

1.1. Холбоото уласай бюджетэй мүнгэн зөөриһөө Буряад Уласай гаргашын уялгануудта суг мүнгэ һомололгын эрхэ нүхэсэлдэ үгтэдэг ниигэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй ниигэмэй туһаламжа үзүүлхэ тухай Дүримдэ:

1.1.1. Бүлэг 1 соо:

1.1.1.1. Пункт 1.1 соо «2021.08.03-ай № 536» гэхэн үгэнүүдые «2024.03.29-эй № 159» гэжэ һэлгэхэ.

1.1.1.2. Пункт 1.2 соо «Оросой Холбоото Уласта амидарал хангаха мүнгэнэй доодо хэмжээн тухай» гэхэн 1997.10.24-эй № 134-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор тэдээнһээ дулдыдахагүй шалтагаанаар ажаһуугшадай амин бүхэндэ амидарал хангаха мүнгэнэй доодо хэмжээнһээ бага дунда зэргын олзотой» гэхэн үгэнүүдэй һүүлээр «, Буряад Уласта ажаһууһан (байһан) газартаа бүридхэлдэ абтаһан» гэжэ нэмэхэ.

1.1.1.3. Удаадахи удхатай 1.2.1 пункт нэмэхэ:

«1.2.1. Хэрбээ «Бага олзо орошотой гэжэ мэдэрхын ба тэдээндэ гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа үзүүлхын тула олзыень бүридхэхэ ба гэр бүлын амин бүхэнэй дунда зэргын олзо ба гансаараа ажаһуудаг эрхэтэнэй олзо тоолохо дүрим тухай» гэхэн 2003.04.05-ай № 44-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор тоологдоһон гэр бүлын амин бүхэнэй дунда зэргын олзын, гансаараа ажаһуудаг эрхэтэнэй олзын хэмжээнэй тэдээнһээ дулдыдахагүй шалтагаанаар нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абаха тухай хандаһан үдэр гарагта «Оросой Холбоото Уласта амидарал хангаха мүнгэнэй доодо хэмжээн тухай» гэхэн 1997.10.24-эй № 134-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор ажаһуугшадай амин бүхэндэ амидарал хангаха мүнгэнэй доодо хэмжээнһээ бага ушарта нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлжэ, гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абаха эрхэ бии болоно.».

1.1.1.4. Пункт 1.11 удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Ажалаар хангагшада дадал гаралгын гаршануудые хүсэлдүүлгэ ажаллаһан үдэрэй тоодо, зүгөөр 3 хараһаа дээшэ бэшэ, үндэһэлжэ бөөлүүлэгдэхэ.».

1.1.1.5. Удаадахи удхатай 1.11.1 пункт нэмэхэ:

«1.11.1. Дүримүүдые сахибал, баталагдаһан хэдэн нийгэмэй хэлсээнүүдэй хэмжээндэ хэдэн эрхэтэдэй Дүримүүдэй 4-дэхи пунктын «б» дотор пунктда заагдаһан хэмжээ ябуулгада абаһан мүнгэн зөөри нэгэл бизнес-түсэб бөөлүүлгэдэ шэглүүлжэ болохо.

Дүримүүдые сахибал, баталагдаһан хэдэн нийгэмэй хэлсээнүүдэй хэмжээндэ хэдэн эрхэтэдэй Дүримүүдэй 4-дэхи пунктын «б» дотор пунктда заагдаһан хэмжээ ябуулгада абаһан мүнгэн зөөри нэгэл үмсын хамһабариин ажахы хүгжөөлгэдэ шэглүүлжэ болохо.».

1.1.1.6. Пункт 1.12-ой хоёрдохи абзацда удаадахи мэдүүлэл нэмэхэ: «Һургуулийн ба һургуулийн урда тээхи болбосорол абахада хэрэгтэй эдэй тоолбори тус Дүримэй 5.1 хабсаргалта соо заагаатай.».

1.1.1.7. Удаадахи удхатай 1.14 - 1.16 пунктнуудые нэмэхэ:

«1.14. Байгша һангай жэлдэ шэнэ нийгэмэй хэлсээнүүдые баталалгада бюджетэй мүнгэнэй хизаарлагдаһан ушарта нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа үзүүлхэ тухай хэдэн мэдүүлгын нэгэ зэргэ харагдабал, олон хүүгэдтэй бүлэнэрэй ба хүүгэдтэй бүлэнэрэй тооһоо эрхэтэдэй мэдүүлгэнүүд нэн түрүүн харагдана. Олон хүүгэдтэй бүлэнэрэй ба хүүгэдтэй бүлэнэрэй нэгэ үдэр хандаһан ушарта олон хүүгэдтэй бүлэнэртэ ажаһуудаг эрхэтэдэй үгэһэн мэдүүлгэнүүд нэн түрүүн харагдана.

Тэрээнһээ гадна олон хүүгэдтэй бүлэнэртэ ажаһуудаг эрхэтэдэй мэдүүлгэнүүд гол хэмжээ ябуулгаһаа дулдыдангүй нэн түрүүн харагдана, харин хүүгэдтэй бүлэнэртэ ажаһуудаг эрхэтэдэй мэдүүлгэнүүд Дүримэй 4-дэхи пунктын «а» ба «г» дотор пунктнуудта заагдаһан хэмжээ ябуулгануудта нэн түрүүн харагдана.

1.15. Зохихо хангай жэлдэ хараалагдахан мүнгэнэй оробол, «Ажаһуугшадые нийгэмэй талаһаа дэмжэлтын түб» гэхэн уласай гүрэнэй эмхи зургаан мүнгэнэй ороһон үдэр гарагһаа 5 ажалта үдэрэй туршада:

- нютагай засагай байгууламжа бүхэнөөр нийгэмэй хэлсээ абагшадай захын тоо тодорхойлно;

- нютагай засагай байгууламжын дэбисхэр дээрэ ажаһуудаг хүн зоной тоотой харисуулан бюджетэй һомололгын хэмжээн дээрэ үндэһэлжэ мүнгэ хубаана;

- үгтэһэн хизаарлалтанууд тухай мэдээсэл РГУ-гай таһагуудта дуулгана. Хэмжээ ябуулгануудаар нийгэмэй хэлсээ абагшадай тоо Дүримэй 59-дэхи пунктын ёһоор хубаарилга.

1.16. РГУ-гай таһаг һара бүрийн 10 болотор нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абагшадай тоогой хубаари сахилгын шалгалта ба үлэһэн бюджетэй мүнгэнэй хиналта бээлүүлнэ, тийгээд һомологдоһон мүнгэнэй ашаглагдаагүй аад, нийгэмэй хэлсээ абагшадай түсэблэгдэһэн тоодо ушарта «Ажаһуугшадые нийгэмэй талаһаа дэмжэлтын түб» гэхэн уласай гүрэнэй эмхи зургаанда үлэһэн бюджетэй мүнгэ шэнээр хубаарилха тухай дурадхал оруулна.».

1.1.2. Бүлэг 2:

1.1.2.1. Пункт 2.3 хоёрдохи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Мэдүүлгэ баригшын мэдүүлгэдэ «Хубийн олзын хэрэг эрхилэлгэ бээлүүлгэ» гэхэн хэмжээ ябуулгаар нийгэмэй хэлсээ бээлүүлхэ зорилготой бизнес-түсэб гү, али «Хубийн хамһабарийн ажахы ябуулга» (хубийн замһабарийн ажахы хүгжөөхэ түсэб) гэхэн хэмжээ ябуулгаар нийгэмэй хэлсээ бээлүүлхэ зорилготой гаршын тоосоон (саашаа - бизнес-түсэб, гаршын тоосоон) хабсарагдана.».

1.1.2.2. Пункт 2.14 соо табадахи абзацда «Дүримэй 25-дахи пунктын «г» пункт соо заагдаһан үндэһөөр» гэхэн үгэнүүдые «Дүримэй 25-дахи пунктын «г» ба «д» дотор пунктнууд соо заагдаһан үндэһөөр» гэжэ һэлгэхэ.

1.1.3. Удаадахи удхатай 2.1 бүлэг нэмэхэ:

«2.1. Хубийн олзын хэрэг эрхилэлгэ бээлүүлхэ талаар бизнес-түсэбэй ба хубийн хамһабарийн ажахы ябуулгын эрилтэнүүд, бизнес-түсэб, гаршын тоосоо сэгнэлтын арга

2.1.1. Хубийн олзын хэрэг эрхилэлгэ бээлүүлхэ талаар бизнес-түсэбэй удхын (мэргэжэлтэ олзодо татабари түлэгшын ажаябуулгын) эрилтэнүүд:

1) тодорхойлолто (тобшолол): зорилго ба зорилтонууд, ажаябуулга бээлүүлгын түсэблэгдэһэн хаяг, түсэблэгдэһэн ажаябуулгын һалбариды нэмэлтэ дүршэл, ажалай дүршэл ба болбосорол, шэлэһэн ажаябуулгын шэглэлтэй зохихо болбосорол абаха, курснуудые гараха хэрэгтэй байлга;

2) дэлгүүр шэнжэлэл ба маркетингын түсэб, түсэблэхэн худалдаанай замууд;

3) бүтээлнүүдэй (туһа хангамжын) ба үйлэдбэрилгын арга зүйн тодорхойлолто;

4) худалдан абтаһан хэрэгсэл, эд, бүтээл, түүхэй эд (хэбэй (маркын) нэрэмжэ, тоо ба сэн заалгатайгаар), түсэблэгдэхэн гаргашануудай хэмжээн тухай мэдээнүүд;

5) түсэлэй түсэблэгдэхэн гол харуулалтанууд;

6) түсэблэгдэхэн олзо, тэрэниие туйлаха болзор заагаатай һангай түсэб, үйлэдбэрийн гаршануудай тодорхойлолто;

7) түсэлэй аюулнуудай тодорхойлолто ба тэдэниие бага болгохо арганууд;

8) хабсаргалтанууд (хэрбээ байгаа хаа).

2.1.2. Албангууд хоорондын комиссиин гэшүүд удаадахи шалгуурнуудаар бизнес-түсэб сэгнэнэ:

1) бизнесэй ба бүтээлэй (туһа хангамжын) тодорхойлолто;

2) дэлгүүр шэнжэлэл ба маркетингын түсэб;

3) үйлэдбэрийн ябаса;

4) түсэбэй харуулалтанууд;

5) һангай түсэб;

6) түсэлэй аюулнуудай тодорхойлолто ба тэдэниие бага болгохо арганууд.

2.1.3. Шалгуур бүхэн тус Дүримэй 14-дэхи хабсаргалтын ёһоор Бизнес-түсэб сэгнэлтын аргатай зохилдуулан баллай системээр сэгнэгдэнэ ба тэрэнэй удха шанарые тодорхойлдог шэгнүүрэй коэффициенттэй байха.

2.1.4. Дүнгэй сэгнэлтэ гаргагдахадаа, бүхы шалгуурнуудай хамтын баллнуудаар тоологдохо.

2.1.5. Бизнес-түсэб харалгын ба сэгнэлтын дүн:

а) хамтын дүнгэй баллай 20 ба ехэ байбал - бизнес-түсэб һайн гэжэ тоологдожо, дэмжэлгэдэ дурадхагдаха;

б) хамтын дүнгэй баллай 20 хүрэтэр байбал – бизнес-түсэб бээлүүлгэ аюултай холбоотой, бизнес-түсэб дэмжэлгэдэ зууршалагдахагүй.

2.1.6. Гаршын тоосооной удхын эрилтэнүүд:

1) тодорхойлолто (тобшолол): зорилго ба зорилтонууд, ажаябуулга бээлүүлгын түсэблэгдэхэн хаяг, түсэблэгдэхэн ажаябуулгын һалбариды нэмэлтэ дүршэл, ажалай дүршэл ба болбосорол, шэлэхэн ажаябуулгын шэглэлтэй зохихо болбосорол абаха, курснууды гараха хэрэгтэй байлга;

2) дэлгүүр шэнжэлэл ба маркетингын түсэб, түсэблэхэн худалдаанай замууд;

3) бүтээлнүүдэй ба үйлэдбэрилгын арга зүйн тодорхойлолто, хубиин хамһабариин ажахы ябуулха эрхэ нүхэсэл (газар хүлһэлгэ, байшангууд, материалнууд, эхин нөөсэ), ажаябуулга бээлүүлхэдэ бии боложо болохо аюулнууд;

4) худалдан абтаһан хэрэгсэл, гол зөөри, бүтээл, түүхэй эд (нэрэмжэ,

тоо ба сэн заалгатайгаар), түсэблэгдэхэн гаргашануудай хэмжээн тухай мэдээнүүд;

5) түсэблэгдэхэн олзо, тэрэниие туйлаха болзор заагаатай хангай түсэб;

6) түсэлэй аюулнуудай тодорхойлолто ба тэдэниие бага болгохо аргууд;

7) нэмэлтэ тайлбаринууд (тэмдэглэлнүүд, мэдээнүүд, тоосоонууд) (хэрбээ байгаа хаа).

2.1.7. Албангууд хоорондын комиссийн гэшүүд удаахи шалгуурнуудаар гаршын тоосоо сэгнэнэ:

1) бүтээнүүдэй (туха хангамжын) тодорхойлолто;

2) дэлгүүр шэнжэлэл ба маркетингын түсэб;

3) үйлэдбэрийн түсэб;

4) хангай түсэб;

5) түсэлэй аюулнуудай тодорхойлолто ба тэдэниие бага болгохо аргууд.

2.1.8. Шалгуур бүхэн тус Дүримэй 15-дахи хабсаргалтын ёһоор гаршын тоосоо сэгнэлтын аргатай зохилдуулан баллай системээр сэгнэгдэнэ ба тэрэнэй удха шанарыг тодорхойлдог шэгнүүрэй коэффициенттэй байха.

2.1.9. Гаршын тоосоо харалгын ба сэгнэлтын дүн:

а) хамтын дүнгэй баллай 20 ба ехэ байбал - гаршын тоосоо хайн гэжэ тоологдожо, дэмжэлгэдэ дурадхагдаха;

б) хамтын дүнгэй баллай 20 хүрэтэр байбал – гаршын тоосоо бээлүүлгэ аюултай холбоотой, гаршын тоосоо дэмжэлгэдэ зууршалагдахагүй.».

1.1.4. Бүлэг 3 соо 3.4 пунктн «б» дотор пунктда «тодорхой ханамжануудыг заахан» гэхэн үгэнүүдэй һүүлээр «, жэшэнь: гаршануудыг ашаг үрэггүйгөөр түсэблэлгэ, бизнес-түсэб гү, али гаршын тоосоондо ямаршыг үндэхгүйгөөр үнэтэй тоног түхээрэмжэ (техника) оруулга, бизнес-түсэб гү, али гаршын тоосоо бээлүүлгэ аюултай, бизнес-түсэб гү, али гаршын тоосоо дэмжэлгэдэ дурадхагданагүй» гэжэ нэмэхэ.

1.1.5. Бүлэг 4:

1.1.5.1. Пункт 4.1 соо «Дүримэй 25-дахи пунктн «г» дотор пунктаар хараалагдахан үндэхөөр» гэхэн үгэнүүдыг «Дүримэй 25-дахи пунктн «г» ба «д» дотор пунктнууд соо заагдахан үндэхөөр» гэжэ хэлгэхэ.

1.1.5.2. Удаахи удхатай 4.2 пункт нэмэхэ:

«4.2. Байгша хангай жэлдэ РГУ-гай таагуудай хоорондо нэмэлтэ мүнгэ һомололгын ороһон али бюджетэй мүнгэ хубаарилһан, мүн абагшадай бусаахан мүнгэн зөөрийн ороһон ушарта РГУ-гай тааг 3 ажалта үдэрэй туршада Дүримэй 25-дахи пунктн «г» ба «д» дотор пунктнууд соо заагдахан үндэхөөр арсалта абахан эрхэтэндэ байгша хангай жэлдэ томилогто тухай дахин мэдүүлгэ оруулха тухай мэдээсэл, ерэхэ болзор заалгатайгаар эльгээнэ. Заагдахан болзор соо эрхэтэн нийгэмэй

хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абаха эрхэ баталхын тула РГУ-гай таһагта томилолго тухай мэдүүлгэ оруулна. Томилолго тухай мэдүүлгэ харалгын ээлжээн РГУ-гай таһагай нийгэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абалгада арсалта гаргаһан эрхэтэнэй хандалгын түрүүшын үдэр гарагаар тодорхойлогдоно.

Мэдүүлгэ тус Дүримэй 1.8 пунктын хоёрдохи абзацда заагдаһан аргаар эльгээгдэнэ.».

1.1.6. Бүлэг 6 соо 6.1 пунктда удаадахи удхатай «е», «ж» дотор пунктнууды нэмэхэ:

«е) тусхай сэрэгэй үйлэнүүдтэ хабаадахын тула сэрэгэй алба гаража байһан тухай хэлсээ эрхэтэнэй баталалга;

ж) наһа баралга (наһа бараһан тухай соносхол, хураггүй үгыень мэдэрэлгэ).».

1.1.7. Бүлэг 7:

1.1.7.1. Пункт 7.1 хоёрдохи абзацда «Мүнгэн зөөри тусхайтаар ашаглалга хинаха зорилготойгоор абагша Нийгэмэй хэлсээнэй нүхэсэлэй ёһоор, Оросой Холбоото Уласай Ажалай ба нийгэмэй хамгаалгын яаманай 2024.03.29-эй № 159В захиралтаар баталагдаһан нийгэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа үзүүлхэ талаар арга зүйн зууршалгануудай 3-дахи хабсаргалтын ёһоор эрхэтэндэ түлэгдэхэн мүнгэн зөөри тусхайтаар ашаглалга баталһан дансануудай тоолборин ёһоор дансанууды үгэнэ.» гэхэн мэдүүлэл нэмэхэ.

1.1.7.2. Пункт 7.3 удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«7.3. РГУ-гай таһаг нийгэмэй хэлсээндэ, бизнес-тусэбтэ али гаршын тоосоондо ба (али) нийгэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абагшатай хэлсээгээр нийгэмэй дадан тааралгын программада хубилалта оруулха аргатай.

Тус Дүримэй 6.1 пунктда заагдаһан хүндэтэ шалтагуудаар нийгэмэй хэлсээндэ үндэхэлхэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абагшын һарын туршада нийгэмэй хэлсээнэй ба (али) нийгэмэй дадан тааралгын программын эрхэ нүхэсэлнүүды бээлүүлээгүй ушарта куратор зохио дурадхалнууды бэлдэхэ зорилготойгоор албангууд хоорондын комиссиин зүблөөндэ эдэ асуудалнууды гаргана:

- нийгэмэй хэлсээнэй үйлын болзор (байгша нийгэмэй хэлсээнэй болзорой хахадһаа ехэ бэшые) һунааха тухай;

- нийгэмэй хэлсээнэй эрхэ нүхэсэлнүүды хубилгаха тухай;

- бизнес-түсэбтэ али гаршын тоосоондо хубилалтанууды оруулха тухай;

- нийгэмэй дадан тааралгын программада хубилалтанууды оруулха тухай;

- нийгэмэй хэлсээ болзорһоо урид болуулха тухай.

«Хубиин олзын хэрэг эрхилэлгэ бээлүүлгэ», «хубиин хамһабариин ажахы ябуулга» гол хэмжээ ябуулгаар нийгэмэй хэлсээ бээлүүлхэ эрилтэнүүд, бизнес-түсэб али гаршын тоосоондо нийгэмэй хэлсээ

бээлүүлхэ үедэ заһабарилгын хэрэгтэй һаа, хубилалтануудые оруулхада болохо.

Ниигэмэй дадан тааралгын программада, бизнес-түсэбтэ гү, али гаршын тоосоондо хубилалтануудые оруулха, ниигэмэй хэлсээнэй болзор һунааха тухай шийдхэбэри кураторай зохихо дурадхалнуудые оруулһан 5 ажалта үдэрэй туршада албангууд хоорондын комиссийн зүблөөндэ абтана.

Ниигэмэй дадан тааралгын программада, бизнес-түсэбтэ гү, али гаршын тоосоондо хубилалтануудые оруулха, ниигэмэй хэлсээнэй болзор һунааха, ниигэмэй хэлсээнэй эрхэ нүхэсэл хубилгаха тухай шийдхэбэридэ хубилалтануудые оруулга ниигэмэй хэлсээндэ табигдаһан нэмэлтэ хэлсээгээр зохогдоно.

Ниигэмэй хэлсээндэ ба (али) ниигэмэй дадан тааралгын программада хубилалтануудые оруулһан үдэрһөө 3 ажалта үдэрһөө хойшо бэшэ РГУ-гай таһагай хубилалтануудые оруулһан ушарта ниигэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй ниигэмэй туһаламжа абагшада зохихо мэдүүлгэ эльгээгдэнэ.

Мэдүүлгэ тус Дүримэй 1.8 пунктн хоёрдохи абзацда заагдаһан аргаар эльгээгдэнэ.».

1.1.8. Хабсаргалта № 4:

1.1.8.1. «Ажал бэдэрэлгэ» хэмжээ ябуулгаар нэмэлтэ мэдээсэл» бүлэгтэ удаадахи удхатай «м» - «с» пунктнуудые нэмэхэ:

«м) болбосоролтой байлга ба тэрэнэй шата;

н) мэдүүлгэ бариһан хүнэй ажалай дүршэл ба шадабари харуулһан ажал олгогшодо бариха оршон сагта шухала намтартай байха;

о) ажалай бүлэгтэ аятайгаар дадахын тула психологическа туһаламжа абаха хэрэгтэй;

п) ниигэмэй хэлсээ бээлүүлгэ хүрэтэр ажалгүй байһанай шалтагууд;

р) гэр бүлэдэ нэмэлтэ туһаламжада хэрэгтэй, ажал хэхэ шадалгүй эрхэтэдэй байлга;

с) салин хүлһэнэй доодо хэмжээнһээ доошо салин хүлһэ абаха шалтагууд (тиимэ баримтын элирүүлэгдэбэл).».

1.1.8.2. «Хубийн олзын хэрэг эрхилэлгэ бээлүүлгэ» хэмжээ ябуулгаар нэмэлтэ мэдээсэл» бүлэгтэ удаадахи удхатай «л» - «н» пунктнуудые нэмэхэ:

«л) шэлэгдэһэн һалбариде түлэб бээлүүлхын ашада зубшоол абаха хэрэгтэй;

м) гэр бүлын бүридэлдэ бүлын ажалгүй болон ажалгүй ба ажал бэдэржэ байһан хүн гэжэ бүридхэлдэ абтаагүй бусад гэшүүнэй байлга;

н) гэр бүлэдэ нэмэлтэ туһаламжада хэрэгтэй, ажал хэхэ шадалгүй эрхэтэдэй байлга.».

1.1.8.3. «Нэмэлтэ мэдээсэл «үмсын хамһабариин ажал ябуулга» бүлэгтэ»:

1.1.8.3.1. Булэгэй нэрэмжэ удаадахи найруулгаар бэшэхэ: «Хубийн

хамнабариин ажахы ябуулга» хэмжээ ябуулгаар нэмэлтэ мэдээсэл.

1.1.8.3.2. Удаадахи удхатай «м» - «н» пунктнуудые нэмэхэ:

«м) гэр бүлын бүридэлдэ бүлын ажалгүй болон ажалгүй ба ажал бэдэржэ байһан хүн гэжэ бүридхэлдэ абтаагүй бусад гэшүүнэй байлга;

н) гэр бүлэдэ нэмэлтэ туһаламжада хэрэгтэй, ажал хэхэ шадалгүй эрхэтэдэй байлга.».

1.1.8.4. «Ажабайдалай хүндэ байдал дабаха зорилготой бусад хэмжээ ябуулгануудые бээлүүлгэ» хэмжээ ябуулгаар нэмэлтэ мэдээсэл» бүлэгтэ:

1.1.8.4.1. Пункт «и» соо «юридическэ туһаламжа абалгада хэрэгтэй» гэхэн үгэнүүдые «мэдүүлгэ баригшын бүлын ажал хэхэ шадалтай гэшүүдэй ажалаар хангалга ба (али) тэдэнэй ажалгүйдэлэй шалтагаанай тайлбари;» гэжэ хэлгэхэ.

1.1.8.4.2. Удаадахи удхатай «к» пункт нэмэхэ:

«к) гэр бүлын бүридэлдэ бүлын ажалгүй болон ажалгүй ба ажал бэдэржэ байһан хүн гэжэ бүридхэлдэ абтаагүй бусад гэшүүнэй байлга.».

1.1.9. Хабсаргалта № 7 соо 4-дэхи бүлэгтэ «350 000 тухэригһөө ехэ бэшэ» гэхэн үгэнүүдые «_____ түхэриг» гэжэ хэлгэхэ.

1.1.10. Хабсаргалта № 8 соо 4-дэхи бүлэгтэ «200 000 тухэригһөө ехэ бэшэ» гэхэн үгэнүүдые «не более 200 000 рублей» «_____ түхэриг» гэжэ хэлгэхэ.

1.1.11. Хабсаргалта № 9 соо 3.2 пунктын «в» дотор пунктда:

1.1.11.1. Гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- тоосоото гурбан харын удаадахи харын 5 болотор ниигэмэй хэлсээнэй болзорой дүүрэнэн харын удаадахи 3 харын гэр бүлын амин бүхэнэй дунда зэргын олзо али гансаараа ажаһуудаг эрхэтэнэй олзо тоолохын тула дансанууд (мэдээнүүд), хэрбэээ тиимэ дансануудай (мэдээнүүдэй) албангууд хоорондын мэдээсэлэй харилсаанай гуримаар, тэрэ тоодо албангууд хоорондын сахим харилсаанай ниитэ нэгэ системэ хэрэглэжэ, тэдэнэй байһан зургаануудта ба (али) эмхинүүдтэ абтаха аргагүй хаань, - ниигэмэй хэлсээнэй болзорой туршада;».

1.1.11.2. Дүрбэдэхи абзац хаһаха.

1.1.12. Тус тогтоолой 1-дэхи хабсаргалтын ёһоор 5.1-дэхи хабсаргалта нэмэхэ.

1.1.13. Тус тогтоолой 2-дохи хабсаргалтын ёһоор 14-дэхи хабсаргалта нэмэхэ.

1.1.14. Тус тогтоолой 3-дахи хабсаргалтын ёһоор 15-дахи хабсаргалта нэмэхэ.

1.2. уласай бюджетэй мүнгэн зөөриһөө үгтэхэ ниигэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй ниигэмэй туһаламжа үзүүлхэ тухай Дүримдэ:

1.2.1. Бүлэг 1 соо:

1.2.1.1. Пункт 1.2 соо «Оросой Холбоото Уласта амидарал хангаха мүнгэнэй доодо хэмжээн тухай» гэхэн 1997.10.24-эй № 134-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор тэдээнһээ дулдыдахагүй шалтагаанаар

ажагуугшадай амин бүхэндэ амидарал хангаха мүнгэнэй доодо хэмжээнһээ бага дунда зэргын олзотой» гэхэн үгэнүүдэй һүүлээр «, Буряад Уласта ажагууһан (байһан) газартаа бүридхэлдэ абтаһан» гэжэ нэмэхэ.

1.2.1.2. Удаадахи удхатай 1.11 - 1.13 пунктнууды нэмэхэ:

«1.11. Байгша һангай жэлдэ шэнэ нийгэмэй хэлсээнүүды баталалгада бюджетэй мүнгэнэй хизаарлагдаһан ушарта нийгэмэй хэлсэндэ үндэхэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа үзүүлхэ тухай хэдэн мэдүүлгын нэгэ зэргэ харагдабал, олон хүүгэдтэй бүлэнэртэ ажагуудаг эрхэтэдэй мэдүүлгэнүүд нэн түрүүн харагдана.

1.12. Зохихо һангай жэлдэ хараалагдаһан мүнгэнэй оробол, «Ажагуугшадые нийгэмэй талаһаа дэмжэлтын түб» гэхэн уласай гүрэнэй эмхи зургаан мүнгэнэй ороһон үдэр гараһаа 5 ажалта үдэрэй туршада:

- нютагай засагай байгууламжа бүхэнөөр нийгэмэй хэлсээ абагшадай захын тоо тодорхойлно;

- нютагай засагай байгууламжын дэбисхэр дээрэ ажагуудаг хүн зоной тоотой харисуулан бюджетэй һомололгын хэмжээн дээрэ үндэхэлжэ мүнгэ хубаана;

- үгтэхэн хизаарлалтанууд тухай мэдээсэл РГУ-гай таһагуудта дуулгана.

1.13. РГУ-гай таһаг һара бүриин 10 болотор уласай бюджетэй үлэхэн мүнгэнэй хиналта бэелүүлнэ, тийгээд һомологдоһон мүнгэнэй ашаглагдаагүй аад, нийгэмэй хэлсээ абагшадай түсэблэгдэхэн тоодо ушарта «Ажагуугшадые нийгэмэй талаһаа дэмжэлтын түб» гэхэн уласай гүрэнэй эмхи зургаанда үлэхэн бюджетэй мүнгэ шэнээр хубаарилха тухай дурадхал оруулна.».

1.2.2. Бүлэг 6 соо 6.1 пунктда удаадахи удхатай «е», «ж» дотор пунктнууды нэмэхэ:

«е) тусхай сэрэгэй үйлэнүүдтэ хабаадахын тула сэрэгэй алба гаража байһан тухай хэлсээ эрхэтэнэй баталалга;

ж) һаһа баралга (һаһа бараһан тухай соносхол, һураггүй үгыень мэдэрэлгэ).».

1.2.3. Бүлэг 7:

1.2.3.1. Пункт 7.1 соо нэгэдэхэ абзацай һүүлээр удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«РГУ-гай таһаг мэдүүлгэ бариһан хүнэй худалдан абаһан ажал, зайн галай утаһа хэлгэхэ гү, али заһаха, дулаасуулгын пеэшэн гү, али утаа гарадаг хоолойень заһабарилха, дулаасуулгын пеэшэн задалха ба тэрэниие һандааһан ушарта шэнэ дулаасуулгын пеэшэн табиха, түймэр хэргылхэ хэрэгсэлнүүды табиха гэршэлхэ бэшэг үгэхэдэ, тэдэнэй ёһоор худалдагшын (ажалда хүлхэлэгшын, гүйсэдхэгшын) тоосоондо оруулхын тула урьһаламжын эмхинүүдтэ мүнгэн зөөриин дамжуулагдахада, заагдаһан гэршэлхэ бэшэгэй үгтэхэн үдэрһөө 7 ажалта үдэрэй туршада эдэй биин байһанай, ажалай, туһа хангамжын хэгдэхэнэй шалгалта (комиссиин

шалгалта) үнгэргэнэ. Шалгалтын дүнгүүдээр Дүримэй 5-дахи хабсаргалтын ёһоор эрхэтэнэй бүлын ажаһуудалай эрхэ нүхэсэл эдэй-ажаһуудалай талаһаа шэнжэлгын шийдхэбэри зохоогдоно.».

1.2.3.2. Пункт 7.3 удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«7.3. РГУ-гай таһаг нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абагшатай хэлсээгээр нийгэмэй хэлсээндэ ба (али) нийгэмэй дадан тааралгын программада хубилалтануудые оруулха аргатай.

Нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абагшын тус Дүримэй 6.1 пунктда заагдаһан хүндэтэй шалтагуудаар харын туршада нийгэмэй хэлсээнэй ба (али) нийгэмэй дадан тааралгын программын эрхэ нүхэсэл бээлүүлээгүй ушарта куратор зохио дурадхалнуудые бэлдэхэ зорилготойгоор албангууд хоорондын комиссиин зүблөөндэ эдэ асуудалнуудые гаргана:

- нийгэмэй хэлсээнэй үйлын болзор (байгша нийгэмэй хэлсээнэй болзорой хахадһаа ехэ бэшые) һунааха тухай;
- нийгэмэй хэлсээнэй эрхэ нүхэсэлнүүдые хубилгаха тухай;
- бизнес-түсэбтэ али гаршын тоосоондо хубилалтануудые оруулха тухай;
- нийгэмэй дадан тааралгын программада хубилалтануудые оруулха тухай;
- нийгэмэй хэлсээ болзорһоо урид болуулха тухай.

Нийгэмэй дадан тааралгын программада гү, али нийгэмэй хэлсээнэй болзор һунааха тухай шийдхэбэри кураторай зохио дурадхалнуудые оруулһан 5 ажалта үдэрэй туршада албангууд хоорондын комиссиин зүблөөндэ абтана.

Нийгэмэй дадан тааралгын программада гү, али нийгэмэй хэлсээнэй болзор һунааха, нийгэмэй хэлсээнэй эрхэ нүхэсэл хубилгаха тухай шийдхэбэридэ хубилалтануудые оруулга нийгэмэй хэлсээндэ табигдаһан нэмэлтэ хэлсээгээр зохоогдоно.

Нийгэмэй хэлсээндэ ба (али) нийгэмэй дадан тааралгын программада хубилалтануудые оруулһан үдэрһөө 3 ажалта үдэрһөө хойшо бэшэ РГУ-гай таһагай хубилалтануудые оруулһан ушарта нийгэмэй хэлсээндэ үндэһэлһэн гүрэнэй нийгэмэй туһаламжа абагшада зохио мэдүүлгэ эльгээгдэнэ.

Мэдүүлгэ тус Дүримэй 2.8 пунктын гурбадахи абзацда заагдаһан аргаар эльгээгдэнэ.».

1.2.4. Хабсаргалта № 6 соо «Нэмэлтэ мэдээсэл» бүлэгэй «и» пункт хаһаха.

1.2.5. Хабсаргалта № 7 соо 3.2 пункта «в» дотор пунктда:

1.2.5.1. Гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- тоосоото гурбан харын удаадахи харын 5 болотор нийгэмэй хэлсээнэй болзорой дүүрэнэн харын удаадахи 3 харын гэр бүлын амин бүхэнэй дунда зэргын олзо али гансаараа ажаһуудаг эрхэтэнэй олзо тоолохын тула дансанууд (мэдээнүүд), хэрбэсэ тиимэ дансануудай

(мэдээнүүдэй) албангууд хоорондын мэдээсэлэй харилсаанай гуримаар, тэрэ тоодо албангууд хоорондын сахим харилсаанай ниитэ нэгэ системэ хэрэглэжэ, тэдэнэй байһан зургаануудта ба (али) эмхинүүдтэ абтаха аргагүй хаань, - нийгэмэй хэлсээнэй болзорой туршада;».

1.2.5.2. Дүрбэдэхи абзац хаһаха.

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө 10 үдэрэй туршада хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Толгойлогшо –
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов

*Хабсаргалтанууд ород хэлэн дээрэ үгтэнэ

Хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын яаман түлэб дурадхаа
утаһан 44-19-38

аг2